

ВЕРХОВНА РАДА ЗАБОРОНИЛА МАСОВІ АКЦІЇ

Київ. (УНІАР) — Тут у четвер, 29-го листопада, сесія Верховної Ради більшістю голосів ухвалила постанову, згідно з якою заборонено масові громадські акції в години праці, а міліції надано право розганяти мітинги, застосовуючи «засоби активної оборони».

В той же день народний депутат України Генріх Алтунян повідомив на сесії Верховної Ради, що Степан Хмара з 29-го листопада оголосив суку голодівку, поставив вимогу негайно звільнити С. Хмару і відновити його депутатський імунітет. Однак керівники Верховної Ради відкинули вимогу Алтуняна й оголосили перерву до 3-го грудня.

Тим часом Київський страйковий комітет 27-го листопада звернувся до Трудових колективів України з закликом до загального страйку в грудні. Під час страйку можливі такі вимоги: розпуск Верховної Ради України, створення Комітету Національного Спасіння, створення уряду перехідного періоду, деполітизація державних установ, армії, КГБ і міліції та націоналізація майна КПРС на території України.

У Дніпропетровському з 29-го листопада активісти демократичних організацій розпочали голодівку на захист С. Хмари. Там створено Комітет захисту С. Хмари, від імені якого 22-го листопада було оприлюднено заяву для преси на підтримку С. Хмари і всіх інших арештованих у цій справі.

В Артемівському 27-го листопада, протестуючи проти арешту С. Хмари, демонстративно спалив свій партійний квиток член Донецької Обласної Колегії Адвокатів Василь Махонько. Акція відбулася біля пам'ятника Ленінові. В місті Артемівському з КПРС виходять сотні людей.

В Полтаві, Донецькому, Житомирі і на Волині продовжують мітинги на захист С. Хмари, уже зібрано десятки тисяч підписів.

В УКРАЇНІ РЕАКЦІЙНІ СИЛИ ПЕРЕЙШЛИ В НАСТУП

Філадельфія (У. Мазуркевич). — Під час телефонічної розмови у п'ятницю, 26-го листопада, народний депутат України Михайло Гориня повідомив, про конкретні кроки реакційних сил на придушення демократії в Україні. Навіть приїзд до Києва голови Верховної Ради Росії Бориса Єльцина не показували на телевізії й не передавали по радіо. Це перший випадок, що такого високого гостя не показували телеглядачам ні під час переговорів, ні під час зустрічі на летовищі.

Про наступ реакції свідчить і те, що порядок праці Верховної Ради змінено таким чином, що тепер для прийняття законів не потрібно двох третин голосів, а вистачає лише простої більшості. Комуністична партія виступає проти національних інтересів народу України, підтримує і сприяє сепаратистським настроям в окремих регіонах України, зокрема, щоб Крим домагався виходу зі складу України, з південних областей створити Новоросійську автономну республіку, а

також третю Донецько-Криворізьку республіку та ще й Русинську в Західній Україні.

Старий принцип «розділяй і володарюй» використовується в Україні на повну силу, щоб розділити її на окремі території, підпорядкувати безпосередньо Москві, покінувши з національно-визвольним рухом.

За словами М. Гориня, українська громадськість намагається не допустити до підписання нового союзного договору. Арешт Степана Хмари і провокації щодо нього населення розцінює як намагання дискредитувати демократичні сили і підписати союзний договір всупереч волі народу.

Українці в діаспорі могли б допомогти країнам, звернувши увагу конгресменів на той факт, що народного депутата С. Хмару заарештовано без жодного злочину і ще до початку слідства. Такі дії правоохоронних органів є протизаконними, тому С. Хмара, опинившись за ґратами, відмовився давати свідчення й оголосив голодівку.

ПАТРІАРХ МСТИСЛАВ ПОВЕРНУВСЯ ДО ЗСА

У неділю, 2-го грудня, Патріарх Києва і всієї України УАПЦ Мстислав повернувся до ЗСА після майже двомісячного перебування в Україні, де він був формально інтерпретований на патріарший престіл в соборі св. Софії 18-го листопада. В Нью-Йорку, на летовищі, Патріарх Мстислав вітати вірні, священники, Владики. На фото вгорі Владику Мстислава вітає хлібом і сіллю о. Василь Даків.

Л. КРАВЧУК ОТРИМУЄ ЛИСТИ З-ЗА КОРДОНУ НА ЗАХИСТ С. ХМАРИ

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 29-го листопада, відбулася пресова конференція прокурора УССР Михайла Потєбенка, на яку, без пояснення причин, не допустили народних депутатів України, членів Народної Ради Ігора Деркача, Левка Горюхівського, Тараса Нагуляка і кореспондентів УНІАР та Бі-Бі-Сі.

На адресу Верховної Ради, зокрема на ім'я голови Верховної Ради України Леоніда Кравчука надходять листи і телеграми з-за кордону на захист народного депутата України Степана Хмари. Л. Кравчук отримав такі листи від Українського Народного Союзу, Української Американської Координаційної Ради в Нью-Йорку, Світової Координаційної Ради Ідеологічних Споріднених Націоналістичних Організацій, Комісії з питань безпеки та співробітництва в Європі Конгресу ЗСА.

Тим часом ухвалена Верховною Радою постановою з 29-го листопада почала діяти і вже у п'ятницю, 30-го листопада, у Києві заарештовано 12 активістів УРП, які пікетували будинок ЦК КПУ, протестуючи проти арешту С. Хмари.

На засіданні Верховної Ради України 29-го листопада депутати з Народної Ради передали заяву протесту з приводу антиконституційної постанови Верховної Ради УССР «Про невідкладні заходи по зміцненню законності і правопорядку». Депутати з Народної Ради протестують проти посидання в цій постанові протидії політичним маніфестаціям і боротьбою проти злочинності і заявили про свою відмову взяти участь у голосуванні з приводу цієї постанови. Заяву зачитали на сесії Верховної Ради 29-го листопада. Підписали заяву 51 депутат з Народної Ради.

Дж. Мейджор формує новий кабінет міністрів

Лондон. — Колишній міністер фінансів Великобританії Джон Мейджор, який став прем'єр-міністром країни, приступив до реорганізації кабінету міністрів. Дж. Мейджор заявив, що призначає свого головного суперника, колишнього міністра оборони Майкла Газелтайна міністром охорони довкілля і доручає йому одночасно контролю над законодавством щодо т. зв. «подушного податку», із запропонованою про введення якого, як нині вважають, позбулася поста голови уряду Маргарет Тачер.

Другий суперник Мейджора, Даглас Герд, збереже за собою пост міністра закордонних справ. Перші кроки нового англійського уряду, за словами кореспондента газети «Нью Йорк Таймс» Крейга Вітні, свідчать про те, що зовнішньополітичний курс Великобританії не зміниться. Він залишиться прозахідним і проамериканським.

Міністер закордонних справ Д. Герд повідомив про відновлення дипломатичних відносин з Сирією. Цей крок можна розглядати як підтримку політики Адміністрації Буша. Лондон порвав з Дамаском у 1986 році після того, як було документально встановлено,

що за завданням підтримуваної Сирією терористичної групи була зроблена спроба підірвати літак ізраїльської авіаційної компанії Ель Аль, який вилітав з лондонського летовища Гітрово.

Повідомлено і про інші зміни в кабінеті міністрів. Колишнє місце самого Мейджора на пості міністра фінансів займе Норман Ламонт, якому зразу ж було доручено очолити новостворений комітет у справі боротьби з інфляцією.

Колишній міністер охорони довкілля Кристофер Паттен замінить Кеннета Бейкера на пості голови Консервативної партії. Це, звичайно, не міністерський пост, але він дуже важливий у формуванні загальної політики консерватистів.

Малкольм Ріфікінд стане міністром транспорту, замінивши одного з найбільших прихильників Тачер Сесіла Паркінсона, який зрештою був добровільно, і Мейджор висловив з цього приводу жаль.

Уже згаданий К. Бейкер стане міністром внутрішніх справ, замінивши Дейвіда Воддінгтона, який буде головою Палати лордів.

Президент СССР Михайл Горбачов надіслав Дж. Мейджорові поздравочну телеграму і побажав успіхів.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ СССР Михайл Горбачов відвідає в наступному тижні Молдову, як інформують кореспондент Асоційованого Пресу в Москві. Він виступає в Кишиневі на сесії тамошньої Верховної Ради. Це буде його перша внутрішня поїздка до республіки за останні три місяці. Темою доповіді Горбачова буде ситуація в Молдові, яка в останньому часі дуже загострилася. Після доповіді совєтський лідер планує зустрінутися з місцевою інтелігенцією. Пресове агентство Інтерфакс повідомило, що місцеві націоналісти заповніть демонстрації проти приїзду Горбачова.

ЗАХІДНОНІМЕЦЬКІ УРЯДОВІ джерела повідомили, що Бонн вирішив виділити більшу кількість харчових продуктів з так званих берлінських запасів, які донедавна трималися у великому секреті. Треба припускати, що це були запаси Північно-Атлантичного Оборонного Союзу (НАТО), приготовлені на випадок воєнних дій зі Сходом. Дорадник німецького канцлера Гельмута Коля, Горст Теліх, який перебуває тепер в Москві, був прийнятий на розмову Михайлом Горбачовим, якому він передав інформацію про доставу більшої кількості харчових продуктів. Деякі з них можуть довго лежати, бо вони у спеціальному опакунні.

В МОСКВІ ПОШИРИЛИСЯ поговори, що президент Михайл Горбачов замінить в скорому часі міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе, який буде найменш одним із заступників президента, а новим міністром буде досвідчений політичний дорадник Горбачова, Євгеній Примаков. Запитаний кореспондентом про цю справу Юрій Грем'ячкін відповів, що про цю справу світ скоро довідається з декрету президента.

ЛЕХ ВАЛЕНСА, керівник «Солідарності» і кандидат на президента Польщі, обвинуватив Комуністичну партію, що вона зумисно підтримує у виборах прибулого з Канади емігранта Станіслава Тиміньського. «Вони (комуністи) підтримують Тиміньського тільки тому, щоб протиставити його особу «Солідарності», організації, яка започаткувала демократичні процеси в Польщі ще тоді, як громадяни цієї держави навіть не чули про існування Тиміньського». Виступаючи перед профспілковими лідерами Валенса заявив, що він заскочений вислідом виборів і закликає усіх прихильників «Солідарності» голосувати за його особу.

МІНІСТЕР ЮСТИЦІЇ Ізраїля, Іцак Мерідор, заявив кореспондентом, що його дещо здивували американські вимоги, щоб Ізраїль прийняв американську концепцію політики на Близькому Сході і долучився до тих держав, які стараються мирним способом змусити іракського президента Саддама Хусейна вивести свої війська з Кувейту. Політичні спостерігачі вважають, що виступ ізраїльського міністра є частинною відповіддю на заяву президента ЗСА Джорджа Буша, щоб прем'єр-міністр Ізраїля Іцак Шамір вийшов з новими конструктивними ідеями розв'язки близькосхідного питання в районі Перської затоки.

ФРАНЦІЯ, УСТАМИ свого міністра закордонних справ Ролана Дюма, також перестерегла Ірак перед конвенцією, якщо він не виведе своїх військ з окупованого Кувейту до 15-го січня наступного року. «Заявляю з повною відповідальністю, що відтепер Ірак сам ризикує своєю долею і своєю майбутністю», — сказав Дюма, не залишаючи жодного сумніву, що ЗСА й альянські держави тотально знищать Ірак, якщо дійде до воєнного конфлікту.

ПРЕЗИДЕНТ Чехо-Словаччини Вацлав Гавел перестеріг словаків, щоб вони не наділювали своїх автономних прав і не вмішувалися до внутрішньої і зовнішньої політики, яку веде федеральний уряд в Празі. Словаки погрозили, що вони припинять доставку совєтської нафти, якщо Прага буде вмішуватися до внутрішніх справ Словаччини. Оливні труби з СССР до Чехо-Словаччини ідуть через територію Словаччини і припинити доставку нафти є дуже легко.

КОАЛІЦІЙНИЙ УРЯД Г. КОЛЯ ДАЛІ КЕРУВАТИМЕ ОБ'ЄДНАНОЮ НІМЕЧЧИНОЮ

Бонн, Німеччина. — Парламентарні вибори в Німеччині, які відбулися там в неділю, 2-го грудня, перетворилися у триумф коаліційного уряду канцлера Гельмута Коля та його персонального досягнення у справі об'єднання Німеччини, громадяни якої перший раз після 45 років від закінчення Другої світової війни голосували в одній демократичній і об'єднаній державі.

Без сумніву, — кажуть політичні аналітики і спостерігачі, — все це було можливім завдяки розумній політиці канцлера Коля і його міністра закордонних справ Ганса Дітріха Геншера, одного з керівників Вільної Демократичної партії, яка була добрим партнером Християнсько-демократичної урядової партії Коля і, правдоподібно, залишилася в коаліції при формуванні нового уряду після минулоднішніх виборів.

Опозиційна Соціал-демократична партія і дрібні партії Зелених та комуністів, які також на Заході переіменовують себе на соціалістичні, здобули у виборах зникаючу меншість голосів у порівнянні з перемогою урядових партій, перемогі яких передбачали політичні аналітики ще далеко до виборів. Канцлер Г. Коля прибув до головної квартири своєї партії дві години після закриття виборчих локалів і поділився з присутніми вислудами виборів, підкреслюючи зокрема велику перемогу Християнсько-демократичної унії у східній частині Німеччини, яка ще донедавна була окремою комуністичною державою. ХДП здобула на сході відсотково майже таку саму кількість голосів, як на заході.

Згідно з остаточними результатами голосування партія Коля і її баварська «посестра» здобули 45,8 відсотків голосів на сході і 44,1 відсотків голосів на заході. Очевидно, християнські демократи не здобули вигідної кількості понад 50 відсотків голосів, і тому будуть змушені формувати уряд спільно з вільними демократами. Соціал-демократична партія, що її очолює тепер Оскар Ляфонтейн, здобула 35 відсотків голосів. Він поздоровив канцлера Коля з перемогою і признався до програних виборів. «Ми програли і цього не треба скривати перед німеччиною народом. Треба радше працювати для відзискання престижу і довіри в народі», — заявив Ляфонтейн.

Завдяки Геншерові, який уряд Коля вів успішну закордонну політику, зросло число симпатиків також до його партії вільних демократів і замість 9,1 вони здобули цього разу 13,4 відсотків голосів.

Не зважаючи на великі суми, які Німеччина була змушена заплатити Совєтському Союзові (понад 20 біл. доларів) за погодження з ним виведення із східної частини своїх військ якнайшорше, Німеччина в загальному задоволена досягненням своєї закордонної політики і це було мабуть причиною великої перемоги коаліції Г. Коля, — кажуть політичні спостерігачі.

ЗАПРОШУЄ КЛЮБ СЕНЬОРИВ

Нью-Йорк. — Клуб сенаторів при Товаристві «Самомічч» запрошує своїх членів і старших громадянство на товариський зустріч, яка відбудеться в суботу, 15-го грудня, о 2-й годині: по полудні у власній домівці (98 Друга авеню) в Нью-Йорку

В АМЕРИЦІ!

БІЛЬШІСТЬ КРАЇН є згодні в тому, що вільний ринок є чудовим явищем, але не тоді, коли він входить в конфлікт з великими державними інтересами. Наприклад, японці не дозволяють на імпортування риби зоби щоб задовольнити політично впливових виробників риби. ЗСА чимно настоювали на тому, щоб Японія добровільно зменшила число авт, що їх вислав на збут до Америки. Європейські країни звели мури проти японських авт, американські енергопідприємці і м'ясова. Тепер, коли міністри більше, як сотні держав збираються в Брюсселі, столиці Бельгії, для торговельних переговорів, то ці винятки є небезпечними зашморгами вільної торгівлі. В останніх роках деякі народи із тих 105, що належать до організації Загальних узгоджень тариф і торгівлі, світової установи, яка мала б наглядати за торгівлею, чимраз частіше починають уживати різного роду клавузлі, щоб обійти закони цієї організації і в той спосіб створити сутю національні перепони вільної торгівлі.

КОРПОРАЦІЯ ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС, одна з найбільших індустріальних фірм в країні, подала до відома, що значно обтине пліни свого виробництва в цьому останньому кварталі 1990 року з уваги на послабленість американської економіки. Ці заходи вказують на песимістичні погляди провідників цього індустріального колосьу, коли йдеться про продаж авт і легких грузовиків у ЗСА. Вони також твердять, що це явище значно погіршилося від часу кризи, котра заіснувала у Перській затоці. Роберт Стемпел, президент корпорції Дженерал Моторс, заявив, що зменшення продажу значно виявиться у фінансових оборотах фірми в четвертому кварталі року. Знавці автомобільної індустрії твердять, що ця фірма напевно викаже дефіцит у трьох останніх місяцях бачущого року.

НАУКОВЦІ ВІНАЙШЛИ, що існує вроджена генетична вада, яка сильно збільшує можливість захворювання принаймні на сім злоякісних недуг, включно з пістраком грудей. Хоча устійленю мутації кількох рідкісних родів діточого пістрака, цей новий винахід є першим, що виявляє вроджену ваду, котра сприяє одному з найбільш вбивчих пістраків дорослих осіб. Досі проаналізовано цю мутацію в окремому спадковому пістраковому синдромі, що непокоїть кількості родин в цілому світі. Все ж такі науковці вярять, що ця спадковина вада може відігравати роль в інших випадках пістрака грудей, зокрема в тих родинах, де більше як одна жінка хворіє на пістрака грудей або якщо жінка набула боляха маючи нижче 35 років

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

3 Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до п'ятниці, 30-го листопада, 4,288 членів — двіденді, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

108,132.39

У ГАРВАРДІ ОБГОВОРЮВАЛИ ПИТАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ

РЕФОРМ В УКРАЇНІ

Кеймбридж, Масс. (Х. В-Ф). — Тут у приміщеннях конференційного центру Та убаума Школи політичних наук ім. Джана Ф. Кеннеді Гарвардського університету від 13-го до 15-го листопада відбулася конференція з питань економічних реформ в Україні.

Метою конференції було розглянути тепершні й майбутні потреби, визначити пріоритети, конче для економічних реформ, у контексті поточних змін в Україні.

Учасниками цієї конференції були політичні та економічні науковці й дітя з цілого ряду організацій та установ України, як теж висококваліфіковані аналітики західної політики, юристи та підприємці, що мають бажання включитися у процеси цих економічних реформ. Слід підкреслити, що головним рушієм цієї небудинної конференції на високому науковому рівні був Український Науковий Інститут Гарвардського університету (УНІГУ). Бо коли в 1989 році у відповідь на те, щоб знайти вихід з існуючої політичної та економічної кризи у Совєтському Союзі, в Україні з ініціати декотрих політичних організацій розпочато серйозні заходи для створення справжньої демократії та переходу до ринкової економіки, то УНІГУ при співпраці Гарвардської школи політичних наук ім. Дж. Ф. Кеннеді, як і інших факультетів і центрів

Зала нарад під час відкриття конференції з питань економічних реформ в Україні.

Гарвардського університету, з участю сторонніх спеціалістів, створили «Програму дослідження процесів демократизації в Україні» саме для того, щоб допомогти та позитивно впливати на ці процеси.

Поки що ця програма зосередила свою діяльність на трьох питаннях: політичному, соціально-культурному та економічному. Саме вивчення проблем економічної реформи в Україні та допомога в розробленні економічних законопроектів є одним з перших і основних завдань програми. Якраз частиною цієї вищезгаданої програми є «Проект економічної реформи в Україні», що його завданням є координувати експертизу західних знавців, проводити дослідження лекучих економіч-

них проблем в Україні і втримувати в цих цілях активний зв'язок із ключовими провідниками в Україні. Щоби мати відомості з першої руки, минулого літа вісім науковців з Гарвардського та Єйльського університетів працювали в Києві з українськими політичними та економічними керівниками над проблемами економічної реформи на місцевому й республіканському рівнях. Крім цього у Гарвардській школі політичних наук ім. Дж. Ф. Кеннеді 22-го вересня відбувся семінар на тему «Проблеми економічної реформи в Україні», де визначено три конкретні та негайно потрібні дії, щоб допомогти реформі: економічній Україні. Перше — це удосконалення зрозуміння головних проблем еконо-

мічної реформи дорогою співпраці наукових досліджень, обміркувань, обміну думками та підтримки для старших і молодших стажерів науковців у поточних і довготривалих студіях з основних питань економічної реформи. Друге — це поліпшити зв'язки України зі Заходом, а беручи до уваги швидке темпо подій, кончею є утримувати присутність Заходу в Україні, посилювану повторними відвідинами та постійними спілкуваннями. Третє — це поліпшити узгодження зусиль в ділянці економічних і політичних реформ з українськими та західними спеціалістами при розгляді пропонуванних законопроектів.

Здаючи собі справу з важ

(Продовження на ст. 3)

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Swoboda (ISSN 1044-6644) is published daily except Sundays Mondays and Tuesdays by the Ukrainian National Association 1001 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Swoboda (ISSN 1044-6644) is published daily except Sundays Mondays and Tuesdays by the Ukrainian National Association 1001 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Бюро УНС, Вашингтон (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Send address changes to: 1001 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

1001 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Class Postage paid at Jersey City N.J.

Предплати: \$4.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці — \$12.00
Додатковий член: \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00

Orders: виставляти на Swoboda

Статті, доки не підписані авторами, не мають відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право вилучати і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки за умови, якщо автор собі це виразно застеріг. Допущення за адресованих варту за відповідною поштовою оплатою. За зміст доповідей Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

КПСС і її керівники — винуватці перед народами

Генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР Міхал Горбачов, як показали останні події на внутрішньому радянському і міжнародному відтинках, непересічний грач. Якщо ситуація в країні „захитується правом порядком“ і неспокійні „реbeliанти“ у республіках чимраз настирливіше домагаються здійснення суверенності на практиці, а деякі навіть повної незалежності, кремлівський чаклун шукає тоді поспішно зв'язків з генералітетом армії, державної служби безпеки і спеціальними частинами КГБ, на штиках яких спочиває його влада від самого початку, тобто від березня 1985 року.

Якщо треба заспокоїти голодне населення і депутатів у Верховній Раді СССР, він пропонує новий перебудовний план, наказує з військових запасів кинути деякі відпадки на ринок збуту і жebraє допомогу на Заході, як це було наявно видно у його поведінці в Римі і Парижі, де він, разом з іншими головами держав і прем'єр-міністрами брав участь в конференції європейської безпеки і співробітництва, але в дійсності мав на увазі свою власну занедбану і розтерзану протиріччями комоно-московську імперію. Крім шукання за джерелами фінансової і взагалі економічної допомоги, він, вбиваючи одною кулею два зайці, ще перестерігав Європу перед „вмешуванням у внутрішні справи СССР“, закликав не допомагати окремо республікам і не фаворизувати націоналістів і сепаратистів, які, мовляв, можуть збалансувати цілий терен Советського Союзу і перетворити його на другий Ливан. Частенько, застрашуючи європейців кровопролиттям, М. Горбачов налякав на великі ринки збуту їхніх товарів у „демократизованому“ СССР і обіцяв, що Советський Союз є на „доброму“ шляху до підписання нового союзного договору між кремлівським центром і 15-ма „суверенними“ республіками в оновленій новій спільноті народів.

Вернувшись до дому, М. Горбачов пробував шляхом застрашування, поширення повновластей для армії, КГБ і міліції, повернути престиж очолюваному ним союзному уряду. Пропагандивним маневром, виступом на телебаченні міністра оборони СССР Дмитрія Т. Язова з погрозами застосування армійських частин проти республіканських „сепаратистів“ і їхньої децентралістичної політики, спільники Горбачова, бажаючи за всяку ціну врятувати загублену імперію, ще більше погіршили відносини між народами в СССР. Це в парі з гострим браком харчових продуктів поставило імперських керівників перед нові випробування, з яких вони вже не могли вийти на чисті води шляхом обману, чи звичайної пропаганди.

Західні дипломати в Москві і політичні аналітики за кордоном та знавці підсоветських відносин один одного запитували: і що далі? М. Горбачов спробував ще одну підступну тактику, бо іншого виходу вже не було. Виступаючи на конференції московської міської партійної організації він визнав себе, Комуністичну партію Советського Союзу, Центральний Комітет КПСС і Політбюро — винними перед народами СССР за теперішню економічну і всяку іншу ситуацію. Чого можуть очікувати тепер від такого бездарного проводу народи СССР, яких Кремль хоче впрягти у нове ярмо довголітньої неволі. Боротьба за суверенітет і незалежність отже мусить іти далі, бо республіки не можуть жити тільки троками комуністичних вожаків, яких нормально треба поставити перед народним судом, щоб вони відповіли за скоєні ними злочини.

ПІСЛЯ ТОГО, як Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй дала свою згоду на те, щоб ужити військову силу в разі потреби проти Іраку, то демократичні та республіканські провідники Палати Репрезентативів сказали президенту Бушу, що війна не може бути запевнена йому сильної обопальної підтримки подібного рішення в Конгресі США. З цього приводу вони дораджують Президенту не складати окремої сесії Конгресу в цій справі. Аналітики твердять, що такі поради конгресових провідників тільки вказують на брак узгодженості у Вашингтоні у справі Кувейту.

В Україні натиск українських самостійників на кліку Шербицького-Івашка в уряді і Верховній Раді продовжується. Разом з цим ідея незалежності України здобуває собі прихильників серед членів КПУ.

Зараз після прийняття ухвали ВР про суверенність України я зробив такі заваги на цю тему: „Майже всі міністри (нового уряду) належали до попередньої адміністрації України. (...) Можна шукати добре припустити, що дивлячись на склад уряду УССР і його вірність КПСС, він не виявить великого ентузіазму у виповненні змістом декларації про суверенність. (...) Чи можна буде тогочасному уряду позбутися? (...) Не є виключено, що серед тих депутатів, які дотепер підтримували кандидатів кліки (Шербицького-Івашка), знайдеться досить людей, що остаточно поставлять інтереси нації понад усі інші“. Мені здається, що недавні події в Києві до значної міри підтверджують цю аналіз і ті прогнози.

І так завдяки голодівці студентів та масових демонстрацій, ВР усунула голову уряду Масола. Це було значне досягнення для українських самостійників як теж і доказ слабкості кліки. Можливо, що під натиском цих же самостійників наступить прийняття частини чистка імперських попіхачів в уряді України.

Проминуло півроку від проголошення суверенності України (16-го липня), однак структура академічного життя, шкільництво і поступування багатьох академіків є таке немов би це протсвалося. Так звана номанклятура продовжує бути твердинею реакції і застою. Правда, що багато науковців активно включилися у працю для відбудови незалежної держави. Однак і в багатьох таких, котрі, наводячи минулі обставини, рішили мовчати знову ж інші, інакше говорять своїм закордонним колегам, а інакше поступають. Витворюються ситуації, котрі важко зрозуміти. Чужинцями вони видаються навіть комуністи, однак для нас, на жаль вони є віддеркаленим болотою дійсності. Закри переді до обговорення питання чому такий стан існує, наведу два маркантні приклади.

Як відомо, на Україні постанала незалежна асоціація українських науковців і проходила заходи, щоб відновити працю наукових установ у колишньому будинку Києво-Могилянської Академії. Ці заходи по своїх суті є позитивні і побажання. Але уявив собі з перспективи чужинця, чи є десь на світі така суверенна держава, котра на своїй території мусила б організувати національну свідому наукову асоціацію, де вже існує Академія Наук? Чи не тяжко чужинцям зрозуміти потребу українизувати „Українську“ Академію Наук, або організувати „український“ університет у місті, де

М. Мельник

ДЕКІЛЬКА КРОКІВ НА ДОРОЗІ ДО САМОСТІЙНОСТІ УКРАЇНИ

У цьому сенсі недавні зміни в Конституції УССР є дуже цікаві. Їм варто ближче приглянутися, бо вони є далішим показником частинної еволюції групи „239“ начебто твердих членів парламентарної більшості.

Та заки приглянутися ближче тим змінам, варто взяти до уваги становище двох під сучасну пору найчільніших провідників КПУ, цебто першого секретаря ЦК КПУ Гуренка і голови ВР Кравчука.

Імперський прихвостень Гуренко, повторюючи майже слово в слово аргументи Горбачова, сказав, між іншими, таке у своїй промові на пленумі ЦК КПУ прикінці вересня: „Без такого (Союзного) договору суверенні республіки не можуть ефективно вирішувати питання своєї оборони, безпеки. Більше того, без такого договору створилася б реальна загроза державній цілості України. Не можна забувати і про те, що поза межами своїх національно державних утворень у СССР проживає понад 60 мільйонів чоловік, в тому числі на Україні — більш як 14 мільйонів. За довгі роки

спільного життя людей різних національностей пов'язали тисячі ниток історичних, культурних, родинних зв'язків. Всяка спроба розірвати їх може призвести до серйозних соціальних потрясень, породити нові страждання і біди. І це не просто припущення“.

Більш дипломатичний Кравчук під сучасну пору керується філософією „куди вітер віє“ як і теж і „Богів свічку, і чортові кадило“. Донедавна він виразно стояв на становищі затримання імперії у формі „Нового Договору“. Та тепер він робить тільки несправні натяки, щоб ані Горбачов, ані українські самостійники не могли його бути приділити в один чи другий табір. 6-го листопада Кравчук був головним промовцем на „урочистому засіданні“ в Києві з нагоди Жовтневої революції. Не зважаючи на повторні відклики до проголошення суверенності України, його слова були далекі від виразної підтримки для українських самостійників. Ось кілька цікавих зворотів: „Товариші! Жовтнева революція стала поворотним мо-

ментом в історії українського народу, який в 1917 році обрав соціалістичний шлях свого розвитку. І хоча цей шлях був непростим, супроводжувався невеликими жертвами і трагедіями, все ж таки на ньому утвердилася власна державність, возз'єднався розірваний впродовж століть український народ, розпочалося відродження його як нації (Відродження в російських школах? — ММ). (...) В цій боротьбі особливо важливу роль відіграв Маніфест (уряду Леніна) до українського народу, який був безумовно визнавався, „все, що стосується національних прав і національної незалежності українського народу“, в тому числі і право України „зовсім відокремитися від Росії або вступити в договір з Російською республікою про федеративні і тому подібні відносини між ними“. Саме він вибрав із рук Центральної ради можливість спекулювати на національних почуттях людей, відкрив дійсні шляхи до відродження української держави. (...) На початку 1918 року збройні сили Радянської України (і такий безсмертний брехун є голова ВР — ММ) повністю очистили Україну від контрреволюційних військ (На думку цього халха, українська визвольна боротьба, це контрреволюція“).

Закінчення буде.

Іван Головінський

„НОМЕНКЛЯТУРА“ СССР — ТВЕРДИНА РЕАКЦІЇ І ЗАСТОЮ

Новим президентом Академії вибрано Віталія Костомарова, який раніше був директором інституту російської мови ім. Пушкіна. Іванураційна доповідь Костомарова важлива, тому що в минулому доповіді президента академії наук були своєрідним дорожнім указом майбутньої наукової політики СССР. Що ж сказав Костомаров чимраз на п'ятому році Горбачовської перебудови? Він без вагання заявив, що виховання і освіта мають дати основуватися на принципах партійності і комуністичних ідеалах. Ані одним словом не згадав Костомаров про потребу свободи думки в наукових працях, чи про деполітизацію науки, або про усунення партпартату від контролю над науково-дослідними інститутами. Він наголосив нову мовну політику, де дослідники не повинні бути владі, а владі не повинні бути дослідники. „Ваш час знання російської мови в нішніх обставинах і надання її статусу офіційної, або загальнодержавної, на мою думку, є неминучим успішним консолідації нашого Советського Союзу, може бути навіть його існування“.

Далі в цій самій доповіді сказано: „...головним засобом пізнання завжди є рідна мова, однак це не поменшує значення іншої мови, у нашій країні російської, у виміні культурних цінностей поміж наро-

дами, в зближенні їх до світової цивілізації, не говорючи уже про ролі російської мови у функціонуванні всесоюзних енергетичних і транспортних систем, кооперації, армії, міжнародних зв'язків і Верховної Ради СССР“. Тут сказано ясно і недвозначно. Офіційна політика російської мови продовжується так довго, як довго „суверенні“ республіки будуть у складі Советського Союзу.

Іншим засобом російської науки є ВАК — Всесоюзна Атестаційна комісія в Москві, завданням якої є апробувати докторські наукові ступені. Це аномалія тоталітарної партійної контролю, подібної якій нема ніде в світі. Ми можемо бути певні, що так довго як буде існувати ВАК у Москві не апробують жодної дисертації, котра висвітлювала б національно-політичне чи економічне поневолення України. Самі числа вказують, що ВАК фаворизує дисертації писані в Москві чи Ленінграді. Наприклад, у четвертому кварталі 1989 року ВАК затвердив 39 дисертацій з ділянки психології. У цьому числі були тільки дві дисертації, що їх написали українці, одна при Інституті Психології УССР, а одна в Москві. На 39 затверджених дисертацій — 25 були із Москви і Ленінграді.

Сьогоднішній стан жалюгідний. Кожний здороводуючий людина ясно, що наука і партійно-ідеологічна диктатура — неспівмірні поняття. Дійсно суверен-

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Святослав Гордійський

Вечір Л. Перфецького в Торонто

Ми, українці, поза Україною, живемо тепер у складних і часто неочікуваних часах. Те, що три-чотири роки тому могло здаватися неймовірним здійснюється на наших очах, як якась нормальна і логічна дія, що мусила прийти. Нація починає зовсім конкретні оглядати назад і спостерігати ті основні духовні сили, авторів в часах найгіршої неволі вдома і в блуканні чужинами, які не тільки вистояли на своїх місцях, але й створили ті ідеї і ідеали, на яких стало можливо будувати майбутнє. Ніхто не буде заперечувати, що в тому великому змаганні за свій національний жив велику роль, і то на передових позиціях, відігравали література й мистецтво.

Після невдачі наших Визвольних змагань з початком 20-х років талановиті мистці з Києва принесли до Львова свіжі і глибокі традиції заснованої ще з кінцем 1917 року. Академії мистецтв, яка в самій Україні вже не довго могла розвивати свої мистецькі традиції, придушена з початку 30-х років урядовим соцреалізмом, який, як це запевняла Велика советська енциклопедія, був твором самого Сталіна. Усе ж, ці киянські традиції змогли ще з десяти років розвиватися у Львові, Празі, Парижі, Кракові і Варшаві, де були чималі скупчення наших мистців. Після Другої світової війни українські мистці розплилися по різних континентах світу — Європі, обох Америках, Австралії. І ось тепер, після великого іспиту, Україна оглядається поза себе, з цікавістю і надією побачити те, що справді творчого створило мистецтво поза Україною, всупереч іще недавнім офіційним заявам, що ніякої справжньої творчості там не було, або що вона була антимістеріальною і занепадницькою.

Ось чому саме тепер важко.

Для утримання пам'яті видатного українського мистця Леоніда Перфецького (1900-1977) Українська Вільна Академія Наук в США видає, завдяки старанням родини Перфецьких, монографію мистця, зведену С. Гордійським. Видання, на 84 сторінки з понад 60 репродукціями, в тому 44 в кольорах, друковане в Торонто, тож Канадсько-Українська Мистецька Фундація влаштувала в своїх залах у п'ятницю, 19-го жовтня, окремий вечір, на якому були гості з України, між ними видатний історик мистецтва Григорій Логвин з Києва. На вечорі редактор монографії подав загальну характеристику мистця на основі збережених про нього матеріалів і спогадів, яка тут друкується.

Мі, українці, поза Україною, живемо тепер у складних і часто неочікуваних часах. Те, що три-чотири роки тому могло здаватися неймовірним здійснюється на наших очах, як якась нормальна і логічна дія, що мусила прийти. Нація починає зовсім конкретні оглядати назад і спостерігати ті основні духовні сили, авторів в часах найгіршої неволі вдома і в блуканні чужинами, які не тільки вистояли на своїх місцях, але й створили ті ідеї і ідеали, на яких стало можливо будувати майбутнє. Ніхто не буде заперечувати, що в тому великому змаганні за свій національний жив велику роль, і то на передових позиціях, відігравали література й мистецтво.

Після невдачі наших Визвольних змагань з початком 20-х років талановиті мистці з Києва принесли до Львова свіжі і глибокі традиції заснованої ще з кінцем 1917 року. Академії мистецтв, яка в самій Україні вже не довго могла розвивати свої мистецькі традиції, придушена з початку 30-х років урядовим соцреалізмом, який, як це запевняла Велика советська енциклопедія, був твором самого Сталіна. Усе ж, ці киянські традиції змогли ще з десяти років розвиватися у Львові, Празі, Парижі, Кракові і Варшаві, де були чималі скупчення наших мистців. Після Другої світової війни українські мистці розплилися по різних континентах світу — Європі, обох Америках, Австралії. І ось тепер, після великого іспиту, Україна оглядається поза себе, з цікавістю і надією побачити те, що справді творчого створило мистецтво поза Україною, всупереч іще недавнім офіційним заявам, що ніякої справжньої творчості там не було, або що вона була антимістеріальною і занепадницькою.

Серед тих збережених акварель, які стали основним матеріалом монографії, згадаю особливо такі, як „Крути“, „Здобуття киянського Арсеналу“, Піднесення українського прапора на Чорноморській флотії“, „Здобуття Чорною дивізією Києва“, „Бой з поляками за Львів“, „Бій під Чортковом“, „Здобуття Києва від білогвардійців Денікіна“, аж до трагічних епізодів у „чотироктунку смерті“. Його „Станція в Жмеринці взимку 1919 рік“, з хворими на тиф, — одне з найдраматичніших зображень, що їх має українське мистецтво. Усе це твори, передані не тільки очима свідка даних подій, але й безпосередньою їх участю, молодого командира кіннотної чоти, який бачене не тільки спостерігав, але й переживав.

На жаль, для монографії не мали ні одного твору з паризької доби Леоніда, хоч він був там дуже активний і брав своїми модерні-

(Закінчення на стор. 3)

Ірина Дибко-Філіппчук

ДУШЕЮ ДО КОРИННЯ...

Закри поділюся з любителями літератури змістом „Отчий Світільник“, слід на терені Америки, познайомитися ближче з автором і його літературною творчістю: Роман Федорів народився 1-го грудня 1930 року. В книжці на сторінці пояснені, між іншими, коротко: відомий український, советський письменник. Прикметних „відомий“ надто скромний, бо після прочитання змісту книжки, напружується додати: добірний, особливий, а у романі — хронолог Іван Русин. Адже кожне слово записане в „Саду“ або „Хронографі“ Іваном Русиною, є відлунням „тисячолітньої скрипки“, кожний тон її оживає у задумі автора і передається словами Русина.

У передмові Анатолія Погрібного — завідувачого катедрою історії української літератури і журналістики Київського університету — доводимося про численну кількість та багатогранність літературної творчості Романа Федорів, починаючи від 1959 року першою книжкою: „Жовтнева соната“, видат „Колумбі“, „Сліди на скелях“, „Євангеліє“, „Тисяча кроків“, „Едельвайс“, „Райна“, „Карбін“, „Синій журавель на погаріні“, „Жан вина“, „Турецький міст“, „Трилогія з гущавинського села“, „Кам'яне поле“, „Жорна“, „Ворожба людська“.

За словами А. Погрібного: „це найкапітальніший на сьогодні твір письменника“. Додумуюсь, що це рівнозначний вислову найдобірніший, найкращий. Відтак слідують: „Знак Кімерія“, „Рудий опришок“, „Леви і брук“, „Іван син Мокрини“. Також доводимося про чималий дорібок Романа Федорів в ділянці журна-

Роман Федорів, „Отчий світільник“, роман, том I, сторінок 518. Видання: художньої літератури „Дніпро“, Київ, 1990 р. Роман попереджує передмовою — перегляд літературної творчості Романа Федорів: „Жага черпати з витоків“, авторства Анатолія Г. Погрібного. В романі 24 розділи, редактор: С. І. Шевцова, портрет автора з виконання художника В. С. Василенка.

лістики, тут він проявив себе кільканадцятьма книжками нарисів. Хоча автор пояснює, що йому набагато важче писати на публіцистичні теми, бо мусить „приспінити віжки баского коня, пришпорити уяву“. Та все таки журналістика займала його увагу, бо на її сторінках висказувалися події багатогранного шодення його народу, від яких не відступали його думки. Саме журналістика протоптала стежину, в цю ділянку, де Роман Федорів став у 1968 році редактором журналу „Жовтень“, який в 1990 році перейшов у назву „Дзвін“. „Отчий світільник“ просвічує стежки у те давнине, що викрисло темрявою призабутих а то й незнанням. Автор описує давнини події, щоб „не блудити по світі з короткою пам'яттю“. В книзі оживає епоха володарів: Володимирка і його сина Ярослава Осмомисла, воєнні походи — в них владі й невдачі. Та легко натякає на початки експансивного закріплення, Андрієм Боголюбським, Суздаль. В кінці книжки хронолог Іван Русин пише: „Боголюбський князь володимиро-суздальський, видно, жадає ослаблення всіх інших земель, щоб свою возвеличити“. А далі потверджує свої здогади: „Не помилявся я, коли писав, якось, що Андрій Юрович окрімшоло від Києва державу розбудував“. Лиш не згадав хронолог Іван Русин, події в Києві, в 1169 році заповняв Андрієм Боголюбським... До подробиць описані звичайні і традиції прапредківської віри, які й сьогодні живуть, вже у Христівій церкві. Описував хронолог Іван Русин „з побаченого і пережитого“, щоб „Укласти книгу про Руську землю. Покищо нема такої книги, руські мандрівники в чужі землі простують і перед чужими дівами рот розкривають. Чужинці ж про Русь пишуть поверхово; зобачивши латку на сирку смерда, вони готові все Русь полатати, а свого убозтва не помічають...“ (ст. 400).

„Чуте, як грає скрипка, що має тисячі літ?“ Вслухувався автор у тисячолітню мелодію, а тепер закликає нас прислухатись. Дуже влучний висновок про книжку А. Погрібного у передмові: „Береже він до рук тримовний свого письменника, виходить на бесіду з яким цікаво й повчально“. Так, дуже повчально, бо описані в романі події дихають глибокою мислителью та вибравністю висловів, що є у душі афоризмів. Як ось пояснення автором прикмети мудрості: „Мудрість, як одежа у кожного своя“.

Продовження буде.

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

У Гарварді...

(Продовження зі стор. 1)

ливості взятих на себе обов'язків і потреби негайної дії практичної допомоги, УНІГУ, при співпраці вище згаданих інституцій, організував і з великим успіхом провів конференцію з питань економічних реформ в Україні. Очевидним тут є те, що до великого успіху конференції в першу чергу причинилися її учасники з України, зокрема такі, як голова Комітету економічних реформ Верховної Ради України Володимир Пилипчук, його заступник Іван Засць, депутат Верховної Ради СССР Володимир Черняк, економічні дорадники Руху Олександр Савченко та Михайло Швайко, директор Промислово-Будівельного Банку Володимир Матвієнко, голова асоціації „СПУРТ“ Лев Дульнев, директор київського підприємства „Сапун“ Л. Гасанов та інші.

Від Заходу були професори Гарвардського університету Янош Корнаї, Реймонд Вернон, Ширлі Вілліамс, Лоренс Соммерс, проф. Богдан Гаврилішин зі Швайцарії, проф. Генрі Гемсманн з юридичної школи Єйльського університету, проф. Олег Гаврилішин з Джорджтаунського університету, професори Володимир Бандера та Іван Коропецький з Темпл університету, проф. Василь Калимон з Торонто-ського університету, відомий підприємець і меценат Джордж Сорос, фінансист Юрій Юрчишин, українські підприємці Петро Яцик та Ігор Висоцький та інші.

Серед запрошених гостей можна було згадати: Катю Чумаченко, з Економічної комісії Конгресу ЗСА, Олександра Благітку від Українського Народного Союзу, д-ра С. Джансона з Центру міжнародних справ Гарвардського університету, А. Масюка з МІМ у Києві, Андрія Витвицького, Володимира Баранецького, Богдана Бурачинського, Яну Вайт — Проект економічної реформи в Україні, Київ, і багато інших.

Немало до успіху конференції причинилися також організаційний комітет, до якого входили: проф. Григорій Грабович, директор УНІГУ, ініціатор та керівник „Програми досліджень процесів демократизації в Україні“, Грегем Аллісон, професор катедри політичних наук ім. Д. Діллона у школі ім. Дж. Ф. Кеннеді, Вілліам Гоген, професор катедри суспільної політики та менеджменту ім. Т. Бредшоу у школі ім. Дж. Ф. Кеннеді, Ш. Вілліамс, професор з проблем публічної служби та виборчих питань у школі ім. Дж. Ф. Кеннеді Гарвардського університету (колишній міністер брянського уряду), Г. Гемсманн, професор Єйльського університету, Джозеф Белл, адвокат і партнер у фірмі Гоген і Гартсон (дорадник польського уряду) та інші.

Конференцію у вівторок, 13-го листопада, відкрив о

год. 9.15 проф. В. Гоген, привітавши всіх присутніх, передав їй далі ведення голови першого панелі цього годинного сесії Дж. Соросові з фонду „Відкрите суспільство“. Ця сесія проходила під назвою „Майстерня обговорення шляхів до економіки вільного ринку“. Тут пресним виступив Я. Корнаї професор департаменту економіки Гарвардського університету, назвавши свою доповідь „Неформальними завагами“ і поділив їх на заваги безумовні та умовні. Ці заваги надали менш-більш загальний напрям цілої конференції.

У безумовних пропозиціях проф. Я. Корнаї пропонує усунути всякі перешкоди до творення вільних підприємств, визнати існування „чорного ринку“ та злегка лізувати його, відкриваючи кримінальному торгівлю зброї чи наркотиків для подолання відповідних властивостей, припинити протикапіталістичну пропаганду, де наголошується на визнаннях та спекулюванні, допомогти у створенні вільних підприємств дотаціями початково грошового капіталу, забезпечити постачанням кредиту на вигідних відсотках, дати окремі податкові пільги приватним вкладникам капіталу, допомогти у розвитку сільського господарства та підприємств малого і середнього масштабу, створити відповідні для цього закони, що були б підставою економіки, розвинути приватний фінансовий сектор — приватні банки, біржі, пенсійні фонди та інші. Однак в усьому треба визначити першество потреб.

У своїх умовних завагах він пропонує найперше виплатувати валютно-монетарну політику, міжреспубліканську та закордонну торгівлю і вирішити ряд політичних спірних питань. Пропозиції проф. Я. Корнаї та реакція присутніх учасників з України надали унапрямлення далішій дискусії.

У загальному дискусії з України погодились з тим, що до реалізації тих пропозицій потрібно державної незалежності, шоби могли перевести їх в життя, бо без політичної незалежності є неможливо зреалізувати будь-які економічні реформи, чи поставити навіть перші кроки до економіки вільного ринку, бо все це є узалежене від центрального уряду в Москві. В ході далішніх доповідей та дискусій тут і там серед учасників з України відчувалося різні підходи до окремих проблем економіки, однак всі вони погодилися в тому, що ім в Україні потрібно конкретної допомоги практичного застосування у всіх ділянках економіки. Учасники панелі та дискусанти Заходу не могли збагнути чому в Україні не можна починати переводити в життя такі початкові кроки на шляху до економіки вільного ринку, особливо коли всі згодні, що це є кінцевим і єдиним виходом з існуючої економічної кризи. Хоча далішні дискусії були живими та цікавими,

то з години на годину можна було відчувати зрозуміння до покищо безрадного становища України. Все ж таки, добра воля допомогти з одного боку та спроба застосувати прийняті поради з другого були пануючими елементами.

У сесії про „Ініціативи міста на шляху до економічної реформи“ під головуванням В. Гогана доповідачем на тему „Стратегія реформи економіки вільного ринку у Києві“ був О. Савченко, економічний дорадник Руху, а коментував цю доповідь Б. Гаврилішин з Міжнародного Інституту Менеджменту в Києві.

Наступну доповідь цієї сесії п.н. „Місцеві ринки та взаємодія з великими державними підприємствами“ виколосив Л. Гасанов, директор підприємства „Сапун“, коментатором був Р. Вернон, професор у Школі політичних наук ім. Дж. Ф. Кеннеді Гарвардського університету. В обговоренні цієї сесії, під головуванням В. Пилипчука, участь взяли Л. Дульнев, І. Висоцький, та Ю. Юрчишин.

У ранній сесії наступного дня, що проходила п.н. „Реформа на республіканському та союзному рівнях“ під проводом проф. Ш. Вілліамс з Школи політичних наук ім. Дж. Ф. Кеннеді, заслухано дві доповіді. Першу п.н. „Економічна система для Української республіки“ виколосив В. Пилипчук, голова економічної комісії Верховної Ради України. Коментував до цієї доповіді Грегем Аллісон, професор Школи політичних наук ім. Дж. Ф. Кеннеді. Другим доповідачем цього ранку на тему „Розвиток правових передумов для вільного ринку“ був І. Засць, Народний депутат України та дорадник Руху. Коментарі до цієї доповіді подав Г. Гасманн, професор юридичної школи Єйльського університету. Обговорення доповідей цієї сесії проводив Б. Гаврилішин, а учасниками були В. Черняк, О. Гаврилішин, Річард Джуді з Гадсонської школи інституту в Індіанополіс, Інд., та В. Нордгауз, професор у департаменті економіки Єйльського університету.

Пополуднева сесія п.н. „Шлях до вільного ринку“, якою керував Г. Грабович, мала двох доповідачів. В. Матвієнко говорив про „Переведення державних підприємств на приватний статус“, а коментував В. Калимон. Другою темою цієї сесії „Торговельні відносини з іншими республіками“, яку виколосив М. Швайко, депутат Верховної Ради України та один з економічних дорадників Руху. Коментував цю доповідь Л. Соммерс, професор у департаменті економіки Гарвардського університету. Учасниками обговорення цієї сесії під головуванням В. Бандери були: Дж. Белл, адвокат з Вашингтону, П. Яцик з Торонто та Л. Рудаків, головний науковий дорадник Фонду „Київські реформи“. Останнього дня у четвер, 15-го листопада, відбулася тільки одна сесія на тему „Програма на майбутнє“, яку очолював Дж. Белл. Першу тему про „Дослідницькі проекти та організування співпраці“ порушив Л. Дульнев, а про „Проект дослід-

ження демократичних процесів в Україні“ доповідав Г. Грабович. Останнього дня у четвер, 15-го листопада, відбулася тільки одна сесія на тему „Програма на майбутнє“, яку очолював Дж. Белл. Першу тему про „Дослідницькі проекти та організування співпраці“ порушив Л. Дульнев, а про „Проект дослід-

ження демократичних процесів в Україні“ доповідав Г. Грабович. Останнього дня у четвер, 15-го листопада, відбулася тільки одна сесія на тему „Програма на майбутнє“, яку очолював Дж. Белл. Першу тему про „Дослідницькі проекти та організування співпраці“ порушив Л. Дульнев, а про „Проект дослід-

ження демократичних процесів в Україні“ доповідав Г. Грабович. Останнього дня у четвер, 15-го листопада, відбулася тільки одна сесія на тему „Програма на майбутнє“, яку очолював Дж. Белл. Першу тему про „Дослідницькі проекти та організування співпраці“ порушив Л. Дульнев, а про „Проект дослід-

І Швайко. Україна є добрим кандидатом для вкладчиків (Закінчення на стор. 4)

Учасники панелі „Економічна система для української республіки“ та „Легальні передумови розвитку вільних підприємств“ (зліва): Г. Гемсманн, І. Засць, Ш. Вілліамс і В. Пилипчук.

Учасники панелі „Шлях до вільного ринку“ (зліва): Л. Соммерс, В. Матвієнко, В. Гоген, О. Савченко та М. Швайко.

Коментатори панелі „Реформи на республіканському та союзному рівнях“ (зліва): В. Черняк, Р. Джуді, Б. Гаврилішин, О. Гаврилішин, Р. Нордгауз і Г. Аллісон.

ВИСНОВКИ

Упродовж 12-го листопада, до редакції „Свободи“ факс-машиною прийшла „Заява до преси“ записом Петра Рубана. Сили не втрималися в цій заяві, яке твердження про „Свободу“, це „Подвійна“ пластового куреня „Верховинки“, що була надрукована в „Свободі“ з 12-го жовтня у формі платного оголошення. В цій „Подвійній“ заяві курень подає звіт з членів зацікавлених фондів Марка Рубана і Ганніси Свєрчюк. У цій справі в заяві „Заяви до преси“ М. Рубана сказано: „... Більше того, „Свобода“ сьогодні друкує примітивні шукання „відповідальних“ за грошовий фонд „Марка і Петра Рубана“, даючи місце на сторінках своєї преси політичним провокаціям. Гроші збирали люди не для політичних провокацій, які є „деволюціоністськими“ намаганнями примати мене на троні грошового фонду, який тільки боком поміг їм. Щоб не дати підписи кошти зібрані людьми, треба звернутися до тих, кому вони були призначені і виступити на свої місця. До цього розпорядження фонду було перелано мені гроші, які мені не зобов'язано тримати відповідно до якоїсь політичної провокації — що я зробив з ними гроші. Гроші не мають своєї потреби в якійсь частині з фонду для того щоб дитина не втрачала. Бо повинна була бути якась дуже складна операція. Дякуючи Юрію Богдану та А. Бандері і власне зробивши заходом з мого боку, операція була опрацьована не з коштів зібраних людьми для Марка. Операція коштувала 68.000 дол. Я не знаю як треба було поступити мені розумніше, як батьку і охоронцю коштам для дитини? Еміграція вже наприклад тиску політичних утримувачів засобами фінансів на осіб, які втрачають борів. Ви вимусили мене відповідати на ці питання, поставлені політичними провокаторами. „Панове“ зі „Свободи“ провокаційно ринуть табу на не придбавши ніякого капіталу для еміграції, утримувачів. Про вас не маю в Україні“

Вечір...

(Закінчення зі стор. 2)

тичними картинками участь на різних великих виставках Парижу. При вивозі німцями з Парижу він не міг узяти й однієї речі. Можливо, що часом у якійсь з французьких колекцій знайдеться якийсь із згаданих творів Леоніда.

Тут треба згадати, що ще в Парижі наш мистець виконував принагідно різні малюнки для однієї великої фірми релігійного мистецтва, і саме цей факт дозволив йому влаштуватися у французькому Монтресалі, де він знайшов працю в цій ділянці мистецтва для французьких і українських храмів. Якщо тут мистець дотримувався щодо стилю і тематики вимог даних образів, у творах, які він виконував, так сказати б, — для себе, а не на безпосереднє замовлення, він створив серію подиву гідних композицій на теми з Апокаліпсису, поєднавши знищення старого поганського і грішного світу з сучасною загрозой від нуклеарної енергії. Не тільки в сучасному українському, але й усього світового мистецтві — це справжня своєю оригінальністю новина.

Отож видання такої монографії на часі, не тільки для нашої діаспори, а ще більше для України. Не можна сказати, що про нього тепер там забули. Минувало року Музей Українського Мистецтва, (тепер знову Національний Музей), влаштував виставку мистецтва 20-30-тих років, — як

тло, на якому постала постать Богдана І. Антонича. Серед багатьох картин тієї виставки були й твори Перфецького. Один з чільних мистецтвознавців Львова, Олег Сидор, у своїй статті про ту виставку в жовтневому числі „Сучасності“ пише, що кожний з виставлених мистець вартий монографічного дослідження: „Тільки наочно побачивши цю виставку, чимало представників нашої культури належним чином усвідомило собі, яку розкішну галерею образотворчого мистецтва племіння української культури і якими збіднілими ми були б без неї... У нас стало модним говорити, що сьогодні ми повертаємо українській культурі таке ім'я... Дозволяючи собі не погодитися з таким трактуванням справи. Ми не повертаємо їх українській культурі, бо вони вже давно були, є і будуть серед пантеону нашої культури, незалежно від „доброї волі“ московських чи київських функціонерів. Не ми повертаємо їх українській культурі, бо це ми сьогодні, як блудні сини, повертаємось до надбань нашого народу“.

У цьому плані розвивалося мистецтво Леоніда Перфецького, який не тільки ілюстрував свою добу, але й переживав її всією своєю істотою, душею і нервами. Порівняно небагато збереглося з його мистецької спадщини в бурях „нашої доби, але те, що маємо, показує справжній калібр і велич заторкнених мистецтва проблем.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

У світлу пам'яті Володимира Радловського

складаю 50 дол. на СОБОР в ОТТАВІ.

Дружині і синам пересилаю моє глибоке співчуття. Лев КОБРИНСЬКИЙ

Ділимось сумною вісткою з приятелями, членами Товариства Українських Інженерів та колишніми студентами університету в Берліні, що 23-го листопада 1990 р. в Торонто відійшов у вічність дорогий МУЖ І БРАТ

бл. п. інж.

ВАСИЛЬ ЯРІШ

уроджений 12-го грудня 1910 року в Новосіпках, Перемишльського повіту.

ПАНАХИДИ відправлено 24-го і 25-го листопада, в Заупокійня Служба Божа і чин похорону відправлено 26-го листопада в церкві св. Миколая, звідки відправлено тіло покійного на цвинтар Парк Північ.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокому жалю:

дружина — ІРИНА брат в Україні та ближче і далше родина в Канаді й Америці

Замість квітів на невинучий вінок зложено пожертви на Фонд потерпілих дітей Чорнобиля.

Ділимось жалібною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в четвер, 29-го листопада 1990 р., несподівано упокоївся в Бозі на 84-му році життя, одержавши св. Тайну Єлеопомазання

наш найдорожчий БРАТ, СТРИКО, уроджений в Глинях, Україна

бл. п.

СТЕПАН ПІХУРКО

ПАРАСТАС — п'ятниця, 30-го листопада 1990 р. о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні Колодія-Плуты, State Rd., Parma, Ohio.

ПОХОРОН — субота, 1-го грудня 1990 р. о год. 9.30 рано з того ж похоронного заведення до катедри св. Великомученика Йосафата, State Rd., Parma, Ohio Служба Божа о год. 10-й ранку, в відтак на цвинтар св. Петра і Павла, Parma, Ohio

Горем опечалені:

брат — МИКОЛА з дружиною ЯРОСПАВОО

та дітьми: ОРИСЕЮ і МИРОНОМ ЗАДОЙНИМ

і ануками: МАРІЯНОМ, ТАТІЯНОМ і ДАНИЛОМ і д-р БОГДАН

і ХРИСТЕЮ і ануками: АДРИАНОМ і ЛЕСЕЮ-ХРИСТЕЮ

двоєрідна сестра — ЛЮСЯ МЕДИЧКА

та ближче і далша родина в Америці, Канаді та Україні

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО

внутрішні хвороби приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домі.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб нори і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені
ROCKEFELLER CENTER
630 5th Ave., Room 1803
New York, N.Y. 10020

Адреса у Квінсі
105-37 64th Avenue
Forest Hills, N.Y. 11375
(718) 459-0111

Українське Лікарське Товариство Північної Америки Відділ Нью Йорк

Товариство Українських Інженерів Америки Відділ Нью Йорк

запрошує своїх членів і все громадянство на

„ТРАДИЦІЙНУ ЯЛИНКУ“

що відбудеться в суботу, 15-го грудня 1990 р. о год. 7-й веч. в Українському Інституті Америки при 2 Схід 79-та вул. 15-та авеню, Нью Йорк

В мистецькій частині виступить:

гостя з України, солістка Львівської Філармонії

ОКСАНА КРОВИЦЬКА

та відомий піаніст

ОЛЕКСАНДЕР СЛОБОДЯНИК, мол.

Коктейль — Буфет — Вступ 15.00 дол. Чистий дохід призначений на допомогу Україні.

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК — КНИЖКА:

Календар Української Дитини на 1991 р. 10 дол.

Ілюстрований Словник 15 дол.

І інші книжечки у видавництва Українська Книжка:

CHILDREN'S CARE GROUP

16 Rivercrest Rd. Toronto Ont. M6S 4H3, Canada

Появилася на книжковому ринку НОВА ЧЕРГОВА КНИЖКА

Любови Колєнської

„ПОТОЙБІЧ РУБІКОНУ“

ОПОВІДАННЯ, НОВЕЛІ, НАРИСИ, ДРАМА

Мистецьке оформлення ЛЮБОВСЛАВА ГУЦАЛЮКА

Видавництва і друкарня „Свобода“ Нью Йорк Джерсі Сіті, 1988, стор. 256 Тверда обкладинка, ціна 15.00 дол. плюс 2.00 дол. за пересилку

Можна набувати в книгарні Свободи

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

New Jersey residents add 6% sales tax

Помер М. Зубар

Філадельфія (А. П.). — Тут в середу, 28-го листопада, поховали на 65-му році свого творчого життя помер мистець-малювальник і скульптор М. Марко Зубар.

Під час Другої світової війни, ще молодим конником, Марко залишив своє рідне Дніпропетровське і переїхав до Німеччини, де в Дюссельдорфі він закінчив державну академію мистецтва. Переїхавши до США, він продовжував свої студії на архітектурному факультеті Принстонського університету. Його мистецька кар'єра почалася після його праці проєктування церковних інтер'єрів в архітектурній фірмі Геролд Вагнер. Надиханий церковним мистецтвом він проявив у ньому великий талант. Майже без винятку його твори є зразком мистецько-термінологічного монументального характеру.

Найбільше він знав про американське мистецтво та рівно ж в іконописній кераміці (пано), в архітектурній величності металевих скульптур та в живописному портреті. Повним новатором Марко Зубар виявив себе в іконописній кера-

міці. Експериментуючи з новою технологією, він винайшов суміші складників та удосконалив способи випалювання кераміки, при допомозі якої він досягнув відмінної форми мистецького вислову.

Парастас за упокій душі покійного відбудеться в четвер, 6-го грудня, в заведенні Михайла Насевича, 109 E. Taber Rd. у Філадельфії, год. 7-ма вечером. Похорон відбудеться з цього ж заведення в п'ятницю, 7-го грудня в год. 9-й ранку на українській православної цвинтар в Баунд Бруку, Нью-Джерсі.

Покійний залишив сина Мира Марата Ладю-Зубара, доньку Надію Зубар та мистецьку громаду Філадельфії. За мистецькі квіти на могилу просить скласти датки на Український Музей в Нью-Йорку на фонд М. Зубара.

Марія Півницька
НА ГРАНИ ДВОХ ЕПОХ
Стор. 355, ціна \$10.00
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью-Джерсі обов'язку 7% стейтського податку

„Номенклатура“

(Закінчення зі стор. 2)

на держава мусить мати дійсно вільну науку, а не експлуатувати асесорського „общепанятого котляка“. До осягнення рівноправного місця серед наук вільних народів нам ще дуже далеко. Щоб це досягнути потрібно зрозуміти ряд далекоглядних заходів. Про деякі, на мою думку, важливі, згадаю коротко, хоча я певний, що можна б перелічити й інші.

У першу чергу слід би відокремити Українську Академію Наук від Всесоюзної. Це що українська академія є філіалом всесоюзної — це звичайна політична аномалія, котра не має нічого спільного з наукою. Як відомо, Українська Академія Наук стала філіалом всесоюзної у добу Постишева, яка вже безпо-

воротно минула. Сьогодні українська наука дорівнює, а в багатьох ділянках перевищує російську і українські науковці повинні б мати повністю свободні умови співпрацювати із науковцями світу.

Уже найближчий час покінчити з Всесоюзною атестаційною комісією. Така комісія — це витвір ментальності тоталітарної контролю і терору. З її існування наслідок кожний чужинський науковець, коли з ним на цю тему говорити. Слід би вимагати від Міністерства освіти, культури та університетів, щоб відновили діяльність наукових журналів українською мовою. У культурному світі — це така самозрозуміла, елементарна вимога, про яку була б навіть смішно згадувати, наприклад у Голландії, Німеччині чи навіть Польщі. В міжнародній лінгвістичній добі расизму і „культуртрегерів“ уже давно проминула. Наукові думки можна так само добре висловлювати українською мовою, як наприклад, німецькою, англійською чи російською. Це що німецька чи англійська мова стала панівною у світі набула була внаслідок свободи думки, що її мали згадати науковці, таді коли нашу мову понижували, з неї насміхалися і її забороняли чужинським окупантам.

Вкінці кількома словами хочу згадати про — чи не найважливішу — характеристику науки, себто її вірогідність. Дійсний науковець ніколи не буде „кривити душу“. В історії науки найкращими зразками вірогідності були такі науковці, як наприклад, Коперник чи Галілей. Кажуть, що французький філософ Вольтер коли писав: „Я можу з вами не погоджуватися, але я буду боронити до кінця мого життя ваше право висловлювати нашу думку.“

„Ще похвалюю, що наші науковці сьогодні намагаються повернути до словника української мови букву „ґ“. Однак в ім'я наукової вірогідності слід би тепер спростувати різного роду „історичні“ нісенітничі як наприклад, це, що Ватикан дав наказ убити отця Костельника, або, що Слуга Божий Митрополит Андрій, співпрацював із німецьким абвером. Можливо, що треба буде ще трохи почекати, щоб наукова вірогідність стала самозрозумілою в Україні. Поки що слід партійної номенклатури в академічному середовищі все ще сильні.

У Гарварді...

Закінчення зі стор. 3

капіталу. Бо вона має 24 відсотки всієї продукції ССР і виробляє одну третю сільськогосподарських продуктів. Тому Україні центр не повинен диктувати що, куди та як багато. Звичайний економічний суверенітет треба наповнити реальним змістом.

В Черняху: — Фінансова система зруйнована центром. Україна починає думати про самозбереження. Купони — це забезпечення, вимушена спроба захистити внутрішній ринок, крок на шляху до власної валюти. Купони є, рублі є, але товарів немає. Це новий мотиваційний механізм до праці. Питання чиновників тепер є емоційною проблемою, дуже важливою, бо вони чинять великий спротив, а це все ж таки треба якось вирішити вже у найближчому часі. Таки треба нищити старі структури та створювати нові, котрі сприятимуть бізнесу. Потрібно заставити над тим, як дістати закордонні інвестиції? Як забезпечити можливість репатріації прибутку та в який спосіб захистити інвестиції? Перевести націоналізацію, тобто українізацію, всіх підприємств на території України, процес який може бути жорстоким. Роздержавлення — перевести радикальну земельну реформу. Приватизація є найбільш важливою у переході до вільного ринку. Питання малого підприємства — це єдиний шлях до вільного ринку. Думати категорично майбутності та здійснювати ці зміни швидко, а для цього треба мати силу.

Л. Гасенов: — Україна — найбільш технічно розвинена країна в СРСР. В основному є дуже короткий час, щоб знайти спільний шлях великих підприємств з місцевими ринками. Рішення відокремити великі підприємства від Москви.

Р. Вернон: — Закордонних підприємств в Україні немає. Спільний ризик — це тимчасові подорожі, які кінцями кінцем мусять розв'язатися, як щось непотрібне.

Б. Гаврилишин: — Україна має найбільш можливість, як всі інші республіки з уваги на працевитість своїх громадян, місце збуту, як і те, що житлові можливості є більш привабливі в Україні. В той же час Україна цілковито ізольована від світу й люди не свідомі своїх можливостей.

Л. Дульнев: — Потрібна громадська підтримка руху

до ринку. Будучність проблематична. Парламент знаходиться в поганому стані, що віддзеркалює суспільство. Потрібно творити різні ділянки, але немає досвіду. Необхідно запросити західних інвесторів і здобути підтримку з боку американських експертів.

І. Вислоцький уважає, що є місце для багато більш оптимістичних можливостей.

Ю. Юришин: — Для започаткування та існування малих підприємств конче потрібна підтримка.

Г. Еллісон, декан Школи політичних наук ім. Дж. Ф. Кеннеді: — Як це можливо, щоб країна з таким людським потенціалом і природними багатствами, як Україна, опинилася в такому стані? Відповідала, що до цього причинився лихий геній цієї системи. Знаючи, що метою є ринкова економіка та демократія, потрібно йти обраним шляхом. Чи справді потрібна окрема грошова одиниця. Створення, а не перелання крамниць у приватні руки, як теж власність на присадібні ділянки з правом на спадковість. Відкрити всі кордони — політичні, економічні та інші. Нехай люди з-поза кордону посилюють потрібні речі рідним.

І. Засць: — Потрібно правове забезпечення. Республіки повинні вступити в конкуренцію. Загострилася боротьба між старими та новими економічними структурами. Потрібні закони, щоб не допускати до гострих конфліктів. Потрібне створення власної законної системи, яка відповідала б міжнародним законам соціально ринкової економіки. Наприклад, закон про роздержавлення власності, закон про громадянство, закон для демонополізації і існуючого виробництва. Таке законодавство дало б можливість підприємствам Праця дуже важка, бо немає бази — потрібна допомога кваліфікованих кадрів.

Г. Гасман: — Все це є дуже важким завданням, треба подивитися, що вже й так дуже багато зроблено, однак є велика потреба конкретних і детальних розглядів можливостей. Можна б скопіювати чийсь закон для підстави створення своїх — це робиться цілий час, що є дуже вигідним у переходовому часі, та не треба боятися втрачати своєї своєрідності. Ринкова система мусить мати національне обличчя. Коначно потрібні податкові закони, треба тільки зробити вибір — які. Необхідним є людський капітал, вишкільте шлу нову генерацію.

висилайте юристів до інших країн, щоб запізналися з неможливими можливостями та подробицями цих законів.

О. Гаврилишин: — Право податків віддати республікам і рішенням на центральному чи окрему банкову систему.

Р. Джуді: — Економічна зміна є можливою. Україна має валюту та торгівлю. Беріть за приклад подібні країни. Дійте швидко. Зосереджуватися тільки на речах, які має та може робити уряд країни. Створюйте підприємства та створіть надійну тверду валюту.

В. Нортгауз: — Зосереджуватися на демократичній ринковій системі. Створити державну карбіню, не є коначним мініати грошеву одиницю кривз тепер, бо може спричинити дуже високу інфляцію. Теперішню високість цін приписати центральному правлінню, бо в іншому випадку впаде вина на вас. Відкрити кордони значно посилять конкуренцію.

В. Матвієнко: — Потрібно створити елементарну банкову систему. Готувати для цього нові кваліфіковані кадри. Творити або реформувати на базі існуючих.

О. Савченко: — Погляди Руху. Треба змістити в першу чергу психічні настанови громадян республіки. Провести радикальну приватизацію. Створити фонд роздержавлення, з чого — 30 відсотків акцій ринкової, 50 відсотків акцій народові, а 20 відсотків державі.

М. Швайко: — Україна стала колонією з дуже видатною територією, через котру проходить різного роду ресурси: нафти, газу і т.д., зупинити використання України Росією. Включитися до світової економічної системи.

Л. Сомерс: — Зупинити протекціонізм, бо виворює високі ціни. Проаналізувати кому це найбільше шкодить. Торгувати та експортувати найкраще, а саме сировину та сільськогосподарські вироби. Перевага в тому, що Україна має дешевого, але доброго робітника. Давати обійняти тільки такі, що їх можна виконати та в той спосіб виробити для України довіря у світі.

П. Яшич: — 3 практичних знань, що багато важче є зробити з поганого щось доброго, куди легше почати все наново.

Г. Гравович: — Коли дзеркало обернуто, то все це сталося завдяки політичним подіям, що заіснували впродовж останнього року. А беручи до уваги історичне тло, то Україна була виключена з європейської арени. Коначно потрібним є економічне підложжя для демократії, а для цього потрібно фондів, щоб вишколювати необхідні кадри для здійснювання цих нелегких завдань.

Ш. Вільямс: — Взаємний зв'язок існує між політикою та економікою, про це споріднення уряд повинен інформувати своїх громадян. Співпраця Верховної Ради з обласними радами, а останніх з місцевими властями є необхідною у намагаючись перевести економічну реформу.

Р. Шрайвер з фірми Міжнародної інформаційної системи: — Україна в майбутньому буде теплярно-інкубатором для розвитку та розбудови. У цьому процесі приватизація буде наріжним каменем. Відношення ЗСА — досі на засадах „холодної війни“, тепер стало більш життєво реальним. Україна повинна вповні використати можливості цих відносин. Треба дати до розуміння всім зацікавленим, що в Україні на прибутки не треба заскорю розраховувати, однак в майбутньому, це вже діло зовсім інше. Ці факти треба довести до відома в першу чергу Урядові ЗСА, корпораціям та фундаціям.

На закінчення конференції В. Пилипчук подякував усім, що причинилися, будь чим до її влаштування та переведення. На його думку конференція започаткувала так важливе співробітництво, тому повинна стати постійною. А І. Засць підкреслив, що такі конференції

найперше допоможуть розв'язати ізоляцію України, тому особливо радий, що вона відбулася, бо є нові контакти.

При офіційному закритті підсумки зробив В. Гоган, доходячи до заключення: Робіть, що можна зробити! Не чекайте!

Треба підкреслити, що ця конференція відбулася завдяки щедрий підтримці фонду „Відкрите суспільство“ та УНІГУ.

Для зацікавлених пропонуємо адреси: „Програма дослідження процесів демократизації в Україні“; Г. Гравович, директор УНІГУ 1583 Массачусеттс Авеню, Кеймбридж, Масс., 02138 (617) 495-0453; „Проект економічної реформи в Україні“; В. Гоган, директор Д. Кешел, Х. Келзі, заступник директора; Школа політичних наук ім. Дж. Ф. Кеннеді, 79 Дж. Ф. Кеннеді вул., Кеймбридж, Масс., 02138.

SERVICE

UKRAINIAN TYPEWRITERS
also other languages complete line of office machines & equipment
JACOB SACHS
251 W 98th St
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 9-го ГРУДНЯ 1990 р.
Керні, П. Рінні збори Т-ва ім. Івана Франка 481-го Відділу в аудиторії церкви Святої Тройці в Керні, П. На порядку річних нарад звіт та вибір урядовців на 1991 р. — Гелен Возняк, секр.

ШКІРНІ НЕДУГИ РАК ШКІРИ ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ ЗАБИГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ ЗАСТРИЖИ COLLAGEN ПІКУВАННЯ ЕМОЩОК JIM BARAL, M.D.
ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ
Центр американської дерматології
(212) 247-1700
210 Central Park South
New York, N.Y.
(bet. E-way & 7th Ave.)
Медика приймається Пациєнти приймаються тільки за домовленістю
Працюємо також в суботу
Можете знайти нас скоро в NYNEX Yellow Pages

ТАКА Компанія
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel. (212) 473-3550
НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ — кераміка, різьба, вишивки, карточки.

ПРАЦЯ
ШУКАЄМО ЖІНКИ
до опіки дворічного хлопця і двох шкільного віку. Мешкання і харч. Платня після умови.
Darlen, Ct.
Tel.: (203) 656-0615 веч.

ДО ВИНАЙМУ
FOR RENT
2 bedroom apartment in retirement village. Exit 120 on NJ Garden State Parkway. Please call (201) 739-3207

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛІУС НАЙГРО — директор Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Приймається оголошення СЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ запрошує ВШановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святкові привіти у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдавший закутини світу.

Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святкового числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту	\$ 7.00	4 цалі через 2 шпальти	\$40.00
1 цаль через 2 шпальти	\$10.00	5 цалів через 2 шпальти	\$50.00
2 цалі через 2 шпальти	\$20.00	6 цалів через 2 шпальти	\$60.00
3 цалі через 2 шпальти	\$30.00	та в інших розмірах.	

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —

за новим стилем до 12-го грудня 1990 р.

за старим стилем до 19-го грудня 1990 р.

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРИ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скоріше надішлють свої замовлення.

Зголошення святкових побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

СОЮЗІВКА
SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate
Foondmore Road Kerkhonkon, New York 12440
914.626.5641

Найкращим різдвяносвятковим подарунком для вашої дружини буде

ПРОВЕСТИ РІЗДВО ХРИСТОВЕ
з ріднею і приятелями
на СОЮЗІВЦІ!

Прибудьте на Союзівку і святкуйте з нами!

Від 24-25-го грудня 1990 р.
або від 5-го до 7-го січня 1991 р.

Спеціальна оплата — 68.30 дол. від особи, включає: традиційну Святу Вечерю
На Різдво — сніданок і святковий обід з індином або стейком
Включені всі податки і напівне
Приймається резервація враз із депозитом по 25.00 дол. від особи
Оплата за саму Святу Вечерю 17.50 дол. від особи тільки за замовленням

КРАМНИЦЯ СОЮЗІВКИ
є відкрита цілий рік
Маємо великий вибір цікавих подарунків під ялинку як і на різні okazji

УПРАВА СОЮЗІВКИ

СОЮЗІВКА
SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate
Foondmore Road Kerkhonkon, New York 12440
914.626.5641

ЗУСТРІЧАЙТЕ
НОВИЙ РІК
на СОЮЗІВЦІ!

„Опесь Кузишин Тріо“

Вечірній одяг

СВЯТКУВАННЯ З ПРИМІЩЕННЯМ: приміщення резервувати заздалегідь, 2 ночі мінімум, кімната на 2 особи з приватною лазничкою; харчування 3 рази денно, включно з перекусом вина і сира в неділю, грає оркестра Союзівки \$100.00**
ПОНЕДІЛОК: коктейль (8-7:30 веч.), вечора і забава, додатково \$30.00**
** Ціна від особи, податок і напівне додатково.

САМЕ СВЯТКУВАННЯ: попереднє замовлення з зачасною заплатою.
ПОНЕДІЛОК: коктейль (8-7:30 веч.), вечора і забава, шампанське цілу ніч! \$50.00**
** Ціна від особи включає податок і напівне.

На святкування з приміщенням просимо заздалегідь вислати завадаток \$25.00 від особи.
На коктейль, вечору і забаву просимо вислати оплату \$50.00 повністю.

ЗАМОВЛЕННЯ НА НОВИЙ РІК

Зачеркнути одне з нижче поданих:
.....Святкування з приміщенням
.....Коктейль, вечора і забава
Приміщення:
Дата приїзду:
Дата відїзду:
Посадити коло:

Вступайте
в члени
УНСОЮЗУ!